

Druhy výzkumů

Mgr. Mgr. Kateřina Vlčková, KPd PdF MU

Tabulka slouží jako podkladový materiál pro výukové účely předmětu **Základy pedagogické metodologie (JS 2004/05)**. Jedná se o shrnutí druhů výzkumů. Více k danému tématu se dozvíte v níže uvedené literatuře.

<i>rozlišovací kritérium</i>	<i>Druhy výzkumů</i>				
<i>míra obecnosti</i>	základní – badatelský, cílem je obohatit vědění, řeší klíčové problémy		aplikovaný – cílem je využití výsledků v praxi, řeší konkrétní problémy praxe		
<i>vztah ke skutečnosti</i>	teoretický – využívá abstrakce, analýzy, syntézy, modelů atd., nepracuje s konkrétními daty		empirický/praktický – spojení s praxí, realitou, exaktní metody, konkrétní poznatky		
<i>paradigma</i>	kvantitativní – exaktní metody, ověřování hypotéz, statistické nástroje		kvalitativní - popis, prožitek, postižení jedinečnosti, ..		
<i>způsob využití</i>	akční – reaguje na určitou potřebu, na dílčí problém praxe; směřuje přímo do praxe; řeší je učitelé, ředitelé; na škole, v kraji		strategicko-koncepční – podklady pro rozhodování a dlouhodobé plánování, teoretický + opřen o empirický výzkum, směřován obecněji a s širším časovým horizontem		
<i>komplexnost objasňování</i>	monodisciplinární – používá teorie a nástroje jedné disciplíny		interdisciplinární – integrace poznatků a přístupů vícera disciplín		transdisciplinární – řešení problému se skládá jako mozaika pohledů všech disciplín, které mají k řešení problému co říci
<i>účelovost</i>	deskriptivní – charakterizuje, popisuje stav	diagnostický – charakterizuje stav (úroveň, příčiny) a dává doporučení	explorativní – heuristické, odhalení nového	explikativní – co je a proč, verifikace hypotéz	evaluační - hodnotící
<i>prostředí</i>	laboratorní		terénní/ přirozený – přímo na školách, např. Školní etnografie		
<i>přístupy, metody</i>	experimentální	observační	longitudiální - dlouhodobý		průřezový – dlouhodobý průřezový
	komparativní	historický – zkoumání jevu v celé minulosti		prognostický	interkulturní
<i>délka trvání</i>	krátkodobé		dlouhodobé/longitudiální		
<i>míra postižení předmětu</i>	dílčí – do hloubky, částečný, speciální		komplexní – pohled z různých hledisek, multidisciplinární		
<i>přístup, postup</i>	ex post facto – většina pedagogických výzkumů, pozorujeme závisle proměnnou, nezávisle proměnná známa, zjišťujeme její vliv		experiment – opačný postup – ověřujeme, zda předpokládaná intervenující proměnná, když ji měníme vyvolá změny v proměnné, kterou považujeme za na ní nezávislou		

Literatura (více k dané problematice):

PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky*. Praha : Portál, 2000. ISBN 80-7178-399-4. (s. 181 – 187)

PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha : Karolinum, 1998. (výzkum ex post facto, experiment)

PRŮCHA, J.; WALTEROVÁ, E.; MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha : Portál, 2001. ISBN 80-7178-579-2.